

เมื่อ ผมได้ขึ้นรถเมล

โดย..อติชาต เกตตะวินธุ์

เรื่องใกล้ตัวบางเรื่องนั้นน่าสนใจไม่น้อย

เมื่อเราอยู่ในวัฒนธรรมที่ต่างกัน โชคดีที่ผมมีโอกาสได้ขึ้นรถเมลในหลายประเทศ (อะไรจะปานนั้น!) เลยลองพิจารณาถึงพฤติกรรมของคนแต่ละชาติว่าเป็นอย่างไร ผมขอยกตัวอย่าง ๓ ชาติที่ต่างกันอย่างชัดเจน

ผมขอเริ่มที่ชาวอเมริกัน ถ้าหากคุณมีโอกาสไปอเมริกาและบังเอิญไปนั่งรถเมลที่มีผู้หญิงหรือคนแก่ยืนอยู่ อย่าผลอไปลุกให้เขานั่งสูมสูมห้านะครับ ดีไม่ดีจะโดนว่าเอาได้ (เคยได้ยินว่าคนไทยบางคนเคยโดนมาแล้ว) สาเหตุที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะเขาคิดว่าสิทธิผู้หญิงเท่าเทียมกับผู้ชาย ความแข็งแรงก็ไม่ต่างกัน ดังนั้นจะมาดูถูกว่าเขาอ่อนแอกว่าโดยการลุกให้นั่งไม่ได้ ส่วนคนแก่ถ้าเขายังพอมีแรง เขาจะไม่ยอมนั่งเพราะเขาคิดว่าเรากำลังดูถูกว่าเขาแก่ ผมมีประสบการณ์ที่เมืองซาน ฟรานซิสโก เมื่อผมลุกให้คนแก่ชาวอเมริกันเขือสายเงินนั่ง แต่เธอลุกทำเมินเฉยคล้ายกับจะแสดงว่าเธอนั้นแข็งแรงมาก ในใจผมตอนนั้นผมคิดว่าเขาไม่ว่าก็บุญโง่แล้ว

ลองมาดูที่ญี่ปุ่นบ้าง อันที่จริงผมนั่งรถเมลในประเทศนี้ไม่ถึงสิบครั้ง แต่ก็มีภาพติดตาจิตใจขณะนั่งรถเมลในเมืองโอซากา เมื่อมีผู้หญิงถือของเยอะมาก ที่นั่งในรถก็ไม่ว่างและมีผู้ชายนั่งอยู่หลายคน แต่ปรากฏว่าไม่มีผู้ชายคนไหนลุกให้ผู้หญิงนั่งแม้แต่คนเดียว

ส่วนกลุ่มสุดท้ายที่จะกล่าวถึงก็เมืองไทยนี่เองแหละครับ ผมคิดว่าคนไทยต่างจากคนทั้งสองชาติข้างต้นในด้านพฤติกรรมที่มีต่อผู้หญิงและคนชรา โดยปรกติผู้ชายมักจะเอื้อเฟื้อที่นั่งให้ แต่ปัจจุบันอาจน้อยลงในยุคที่คนเห็นแก่ตัวกันมากขึ้น(โดยเฉพาะในกรุงเทพฯ) แต่ผมก็เห็นว่าคนจำนวนมากก็ยังปฏิบัติดีต่อผู้หญิงและคนชรา ซึ่งหาได้น้อยมากในสองประเทศที่กล่าวมาแล้ว แต่ผมก็อดคิดเล่นๆ สนุกๆ ไม่ได้ว่าผู้ชายไทยนี้น่าสงสาร เพราะรถเมลมักมีป้ายบอกเสมอว่า "โปรดสละที่นั่งให้แก่เด็ก สตรี และคนชรา" คิดดูแล้วกันว่าคนที่พวกเขาไม่ต้องลุกให้นั่งก็มีแต่ชายหนุ่มด้วยกันเท่านั้นเอง

ถ้าเรารู้จักคนสามชาตินี้ดีพอควร เราจะรู้ว่าพฤติกรรมต่างๆ จะมาจากทัศนคติหรือแนวคิดของคนในแต่ละสังคม เราคงเห็นว่าคนสามชาตินี้ ประพฤติตัวต่อผู้หญิงที่ยืนในรถเมล์ต่างกัน ผมได้พูดถึงชาวอเมริกันแล้วว่าเขาคิดว่าผู้หญิงผู้ชายไม่ต่างกันซึ่งรวมถึงความแข็งแรง ดังนั้นเขาไม่จำเป็นต้องลูกให้ใครนึ่ง ส่วนชาวญี่ปุ่นเขาคิดว่าผู้ชายนั้นแข็งแรงกว่าผู้หญิง แต่เขาจะไม่ลูกให้ผู้หญิงนึ่ง ในเรื่องทั่วไปผู้ชายญี่ปุ่นก็มักจะปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้หญิงญี่ปุ่น อันนี้สงสัยจะเป็นเหตุที่ผู้หญิงญี่ปุ่นจำนวนมากชอบผู้ชายต่างชาติ (เรื่องนี้ไม่เกี่ยวกับผมนะครับ!) ส่วนคนไทยมองว่าผู้ชายนั้นแข็งแรงกว่า เหมือนกับชาวญี่ปุ่น แต่เราปฏิบัติต่างกับเขาคือ เมื่อผู้ชายเห็นว่าผู้หญิงอ่อนแอกว่า ก็จะลูกให้ผู้หญิงนึ่งในรถเมล์หรือช่วยเหลือถือของ รวมถึงเรื่องอื่นๆ ด้วย อาจพอกกล่าวได้ว่าชายไทยเป็นสุภาพบุรุษมากพอควร (อันที่จริงผมก็ไม่ทราบเหมือนกันนะครับว่ามีชายไทยที่น้อยใจบ้างไหม เพราะต้องเสียสละอยู่เสมอ แต่ผมยังไม่เคยได้ยินชายไทยคนไหนบ่นให้ผมฟังเลย ถ้าได้ยินช่วยกระซิบบอกผมบ้างนะครับ)

เมื่อผมพูดถึงทัศนคติความคิดเรื่องของคุณแข็งแรงแบบเสมอกันระหว่างหญิงกับชายชาวอเมริกันให้เพื่อนชาวสเปนคนหนึ่งซึ่งเรียนที่สถานศึกษาเดียวกันในอเมริกาฟัง เขาบอกว่าพวกอเมริกันนั้นบ้า ผู้หญิงอ่อนแอกว่าผู้ชายแน่นอนอยู่แล้ว ตัวผมเองไม่ได้คิดว่าเขาน่า เขามีเหตุเนื่องจากการนิยมสิทธิสตรีมากเกินไป (เรื่องนี้มาจากการที่ผู้หญิงถูกผู้ชายเอาเปรียบมากในอดีต) แต่ผมก็มองว่าคนอเมริกันมองไม่เห็นตามความเป็นจริง ผมเองไม่ได้คิดว่าผู้ชายแข็งแรงกว่าเพราะค่านิยมแบบไทย หรือเพราะผมเป็นผู้ชาย แต่จากการแข่งขันกีฬาที่ใช้ความแข็งแรง อาชีพการงานที่ใช้พลังกำลังทั้งหมดโลก พวกเราก็น่าจะสรุปได้ไม่ยากว่า ผู้ชายแข็งแรงกว่า (ในภาพรวม ไม่ใช่เฉพาะบุคคล) ส่วนเรื่องที่คุณซราไม่อยากจะยอมรับว่าตนเองแค้นนั้น ในประเทศอเมริกาก็เป็นเรื่องที่ไม่ยอมรับความจริงเช่นกัน

ผมมองว่าพฤติกรรมทั้งสองแบบค่อนข้างสุดโต่ง ซึ่งไม่สามารถทำให้เกิดความสุขที่แท้จริงได้ **ผมจึงตั้งใจมากที่ได้เกิดเป็นคนไทยอยู่กับวัฒนธรรมไทยซึ่งไม่สุดโต่งและเป็นวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาจิตใจ ในเรื่องความรัก ความเมตตา หรือความปรารถนาดีต่อกัน ซึ่งทั้งหมดนี้ จะเอื้อให้พวกเรามีความสุขที่แท้จริง (ความสุขที่แท้จริงจะมีได้จากวัฒนธรรมที่เอื้อ และตัวเรายังต้องปฏิบัติให้เข้าถึงสัจธรรมด้วยจึงจะเกิดผล)**

เรื่องนี้ผมไม่ได้เจตนากล่าวร้ายต่อเพื่อนสองชาติข้างต้น ผมเองคิดว่าไม่มีวัฒนธรรมใดที่สมบูรณ์แบบ ดังนั้น เราควรมองจุดเด่นจุดด้อยของตนและเพื่อนบ้าน เพื่อจะได้พัฒนาให้เรามีวัฒนธรรมที่ดียิ่งขึ้น ผมเคยเล่าเรื่องดีๆ ของชาติอื่นหลายเรื่อง ผมก็ต้องไม่ลำเอียงด้วยการหยิบยกปัญหาของพวกเขามาให้ฟังบ้าง อันที่จริงผมคิดว่า การที่ชาวอเมริกันคิดว่าผู้หญิงและผู้ชายมีความแข็งแรงเหมือนกัน ทำให้พวกผู้หญิงชาวอเมริกันมีนิสัยช่วยเหลือตัวเอง และทำงานได้ตามที่เขามีความสามารถจริง

บทความนี้ ผมคิดว่าเป็นตัวอย่างหนึ่งที่ทำให้เห็นว่า **เรื่องธรรมดาบางเรื่องในชีวิตรอบตัวเราสามารถนำมาหาข้อคิดเพื่อเข้าใจตัวเองและสังคมรอบข้างมากขึ้น เรื่องหลายเรื่องผ่านเข้ามาในชีวิตเสมอ แต่สำคัญว่า เราจะปล่อยให้มันผ่านไปเฉยๆ หรือสังเกตและคิดพิจารณาเพื่อให้ได้ประโยชน์จากเรื่องเหล่านั้น ผมอยากกล่าวลาด้วยคติพจน์ของผมเองที่ว่า “ทุกย่างก้าวของชีวิตคือการเรียนรู้”**

ขอขอบคุณ ทุกท่านที่ช่วยสนับสนุนกิจกรรมปางแฟน (เม.ย. - ส.ค. '44)

1. ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม มอบตู้ทำน้ำเย็นไว้ให้ที่บ้านในเมือง	1	ตู้
2. อ.วิไลวรรณ วงศ์ลังกา ผช.ผอ.โรงเรียนสารภีพิทยาคม ชม.	200	บาท
3. อ.เบญจณี ไชยศรี โรงเรียนสันกำแพง ชม.	100	บาท
4. คุณสิทธิพร คุณมนัสจันทร์ สีนานนท์ กทม.	1,250	บาท
5. คุณทานตะวัน เขียวน้ำขุม กทม.	1,000	บาท
6. คุณชัยวัฒน์ ทรัพย์ดี กทม.	1,000	บาท
7. คุณ ทวีศักดิ์ ธิติจิรวัดณ์ (พี่แพนดำ) ชม.	500	บาท
8. ท่านพระครูสุธรรมานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดห้วยเกียง ชม.	500	บาท

